

Správa z jubilejného V. ročníka Stredoeurópskeho kongresu urgentnej medicíny a medicíny katastrof v Senci

MUDr. Táňa Bulíková, PhD.

Prezident SSUMaMK

Via pract., 2014, 11(2): 76–78

V dňoch 10. až 12. apríla 2014 sa v Hoteli Senec v Senci konal pod záštitou ministerky zdravotníctva a rektorky Slovenskej zdravotníckej univerzity jubilejný V. stredoeurópsky kongres a zároveň XVIII. medzinárodný kongres urgentnej medicíny a medicíny katastrof.

Kongres bol organizovaný Slovenskou spoločnosťou urgentnej medicíny a medicíny katastrof (SSUMaMK) a občianskym združením Hviezda života v spolupráci s Európskou spoločnosťou urgentnej medicíny (EuSEM). Účast na kongrese prijala prezidentka Európskej spoločnosti urgentnej medicíny (EuSEM) Dr. Barbara Hogan, MBA z Nemecka.

Tradične sa nášho kongresu zúčastnili experti z Českej republiky, Rakúska, Maďarska a tohto roku po prvýkrát aj kolegovia z Chorvátska, Slovinska a Iránu.

Na trojdňovom podujatí bolo prítomných takmer 200 účastníkov, prevažne lekárov záchranej zdravotnej služby (ZZS), niekoľko operátorov, zdravotníckych záchranárov, hasičov i študentov lekárskeho fakúlt a zdravotníckych fakúlt. Na kongrese odznelo 50 prednášok, 2 panelové diskusie a bolo prezentovaných deväť posterov. Odborná spoločnosť vydala z podujatia Zborník abstraktov a na stránke www.urg-med.sk budú publikované prezentácie. Pôvodne plánované workshopy so siedmimi rôznymi témami neboli realizované pre nízky záujem zo strany účastníkov.

V rámci slávnostného otváracieho ceremoniálu si hostia vypočuli hudobné entrée v podaní členov Slovenského komorného orchestra Bohdana Warchala pod umeleckým vedením Ewalda Danela. Potom boli aktívnym jubilujúcim členom SSUMaMK odovzdané medaily Slovenskej lekárskej spoločnosti: MUDr. T. Bulíková, MUDr. Š. Trenkler, MUDr. M. Sedlačko. Čestné členstvo získali Dr. Ch. Redelsteiner z Rakúska a Dr. O. Franěk z ČR.

Samotný odborný program bol široko koncipovaný. Hlavné témy sa týkali urgentnej medicíny – prednemocničnej a nemocničnej, medicíny katastrof a hromadných nešťastí,

Obrázok 1. Uvitací príhovor a prednáška prezidentky Európskej spoločnosti urgentnej medicíny (EuSEM), Dr. Barbary Hogan, MBA (Nemecko) na kongrese v Senci. Za predsedníckym stolom sekciu zahraničných prednášok moderuje predseda vedeckého výboru kongresu, doc. MUDr. Viliam Dobiáš, PhD.

Obrázok 2. V rámci úvodného slávnostného ceremoniálu ponúkli účastníkom kongresu pôsobivý hudobný zážitok členovia Slovenského komorného orchestra Bohdana Warchala zo Slovenskej filharmónie, Marica Dobiášová (čembalo), Eva Čermanová (violončelo) pod umeleckým vedením Ewalda Danela (husle).

náhlych stavov v rôznych špecializáciách, manažmentu kvality a vzdelávania, ďalej to boli novinky v odbore, sťažnosti na ZZS riešené Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (UDZS) a kazuistiky.

Úvodný blok tradične patril zahraničným expertom. Novozvolená prezidentka EuSEM, Dr. Barbara Hogan, vo svojom príspevku „Úsporný manažment oddelenia urgentného príjmu“

načrtla možnosti ako zefektívniť prácu na urgentnom príjme v zmysle skrátenia čakacích lehôt, sústredenia diagnostiky do jedného celku a oddelenia menej akútnych od akútnych pacientov. Dosiahli to stavebnými úpravami, zmenou organizácie a myslenia a zlepšením nadväznosti v reťazi prednemocničnej a nemocničnej starostlivosti, pričom v tej nemocničnej využili manažérske postupy známe z komerčných organizácií.

Obrázok 3. Zlatú medailu Slovenskej lekárskej spoločnosti pri príležitosti životného jubileja z rúk prezidenta SSUMaMK preberá vedecký sekretár odbornej spoločnosti, MUDr. Štefan Trenkler, PhD. Gratulujeme a prajeme pevné zdravie a tvorivý elán naďalej!

Tradičný hosť, Dr. Ch. Redelsteiner z Rakúska, sa tentoraz venoval chybám a omylom v záchranej službe. Pripomenul, že z chýb sa treba učiť tak, že ich evidujeme, analyzujeme a prijímame systémové opatrenia na ich predchádzanie. Zdôraznil potrebu budovania kultúry bezpečnosti a kvality na každom pracovisku urgentnej medicíny. Dr. R. Renner referoval o prospektívnom sledovaní laryngeálnej kanyly v prednemocničnej starostlivosti. V starostlivo pripravenej a dokumentovanej štúdii sa potvrdila bezpečnosť používania tejto supraglotickej pomôcky. V diskusii uviedol, že je možné použiť aj iné supraglotické pomôcky, treba si vybrať a naučiť sa ich správne používať. Dr. L. Gorove uviedol výborné výsledky s intubáciou s použitím metódy rýchleho úvodu skúsenými lekármi vrtuľníkovej služby. Dr. O. Franěk z Pražskej záchranej služby referoval o nečakanej hromadnej udalosti, keď pri nedostatočne zabezpečenom behu v Prahe pre horúčavy skolabovalo okolo 150 bežcov. Upozornil na dôležitú úlohu vedúceho dispečerov, keď trvalo mnoho minút, kým z jednotlivých hlásení usúdil, že ide o postihnutie veľkého počtu osôb vyžadujúce nasadenie mimoriadnych prostriedkov.

Na kongrese sa predstavila novovznikajúca Slovenská resuscitačná rada (SRR) vlastným blokom prednášok. MUDr. Jozef Kóppl, poverený organizovaním rady, informoval o jej vzniku ako občianskeho združenia 25. 9. 2013. Bude to multidisciplinárna národná organizácia pre neodkladnú resuscitáciu a urgentnú medicínu, oficiálny partner Európskej resuscitačnej rady (ERC). V rámci SSUMaMK sa profiluje pracovná skupina, ktorá bude spolupracovať pri aktivitách SRR. Viac o úlohách a cieľoch SRR na www.srr.sk.

Doc. MUDr. Viliam Dobiáš, PhD. upútal svojím príspevkom o základnej kardiopulmonálnej resuscitácii v prevedení profesionálnych posá-

Obrázok 4. Prvý deň V. Stredo európskeho kongresu urgentnej medicíny a medicíny katastrof – pohľad do veľkej kongresovej sály hotelu Senec v Senci.

dok na Rallye Rejvíz 2013. Konštatovanie, že laici ovládajú základnú KPR len v 6 % je zarážajúce, alarmujúce sú však výsledky výskumu efektivity KPR u 87 profesionálnych posádok zo 14 krajín sveta, kde aj najlepšie posádky dosiahli úspešnosť základnej KPR len 56 – 80 %. Z viacerých sledovaných parametrov najlepšie výsledky sú v správnej polohe rúk a uvoľnení hrudníka vo fáze diastoly, najhoršie v hĺbke a frekvencii kompresíí hrudníka. Nie sú významné rozdiely medzi posádkami RZP a RLP a medzi súťažiacimi v národnej a medzinárodnej súťaži. Iniciátor SRR, MUDr. Štefan Trenkler, informoval o stave Slovenského registra zastavení obehu v rámci európskeho projektu ERC – EuReCa. Prezentoval údaje za 3 roky sledovania vo Falck Záchranná (30 % územia). Vyzval všetkých poskytovateľov ZZS, aby sa zapojili do tohto registra, aby bol skutočne národným. Poukázal na potrebu získania koordinátora projektu a zapojenie nemocníc kvôli získaniu výsledkov resuscitácie. MUDr. M. Paulíková, ktorá v SRR zastupuje SSUMaMK, v zastúpení referovala o indikáciách fibrinolýzy v rámci KPR. Uviedla, že rutinná fibrinolýza nie je, napriek teoretickým prínosom, indikovaná. V prípade silného podozrenia na masívnu pľúcnu embolizáciu sú, vzhľadom na jej prakticky infaustnú prognózu, všetky kontra-indikácie iba relatívne.

V bloku vzdelávania odzneli príspevky: Systém vzdelávania UM a MK v Českej republike (MUDr. Jozef Štorek, PhD., Praha). Využitie elektronických systémov na evidenciu a triedenie pri mimoriadnych udalostiach (MUDr. Stanislav Jelen, Ostrava). Novú metódu kontroly zdravotníckych záznamov pomocou elektronickej archivovaných záznamov predstavil MUDr. Peter Makšim (Košice). Je pravdepodobné, že elektronickej archivácii záznamov do budúcnosti umožní mnohým poskytovateľom rýchle a účinné nielen hodnotenie vyplneného záznamu,

ale odhalí aj prípadné pochybenia v poskytovaní neodkladnej zdravotnej starostlivosti, a to podľa potreby okamžite v reálnom čase. MUDr. Š. Trenkler, PhD. (Košice) predstavil neustále sa rozširujúce i fascinujúce možnosti využitia smartfónov a tabletov v urgentnej medicíne.

O nesprávnej interpretácii klinických symptómov, ktoré sú neustálym zdrojom diagnostických omylov nielen v záchranskej praxi, ale i v praxi ďalších poskytovateľov primárnej starostlivosti, sa zmienila MUDr. Táňa Bulíková, PhD. (Bratislava). Závažné pochybenia sa týkajú najviac postupov diferenciálnej diagnostiky bolesti na hrudníku, dýchavice, kolapsových a kŕčových stavov a paradoxne aj takých príznakov, ktoré sa ľahko, rýchlo a jednoducho dajú v prednemocničnej starostlivosti objektivizovať – hypo- a hyperglykémia. Nesprávnu interpretáciu klinických symptómov najčastejšie spôsobujú neúplný a nepozorný odber anamnézy, nedostatočné fyzikálne vyšetrenie a následne komplementárne vyšetrenie, nedostatok znalostí a skúseností, nadmerné paušalizovanie, zovšeobecňovanie, sústredenie sa len na niektoré príznaky, chybný úsudok a nelogický záver.

Dôležité praktické poznatky z nácvikov nehody s hromadným postihnutím osôb a práce v hniezde zranených, overované opakované na cvičeniach vo Vojenskom výcvikovom priestore na Lešti, boli prezentované najmä odborníkmi z Falck Záchranná, a. s.

Zaujímavé sa ukázali panelové diskusie s tematikou urgentného pediatrického pacienta a problematika právnych aspektov v záchranej službe. Tzv. „10 príkázaní pre výjazd k dieťaťu“ (MUDr. D. Csomor, B. Podhoranský, Rakúsko) je prínosných aj z pohľadu samotnej štruktúry prednášky pre zlepšenie zapamätania si najdôležitejších urgentných klinických stavov detského

pacienta, ktorého neriešia posádky ZS rutinne, pretože štatistika výjazdov k detskému pacientovi sa vo svete pohybuje „len“ okolo 5 %.

V bloku kazuistik odznelo sedem prednášok s vyše desiatimi prípadmi z oblasti náhlych úmrtí mladých športovcov, pacientov s poruchou ICD, akútnych stavov spôsobených antiagregačnou a antikoagulačnou liečbou, kazuistika polytraumatizovaného pacienta zrazeného vlakom a ďalšie. O špecifikách horskej urgentnej medicíny a novinkách merania hladiny kália pri podchladených priamo „on site“ prednášal MUDr. Ladislav Kotrusz, odborný garant horskej záchranej služby.

V ankete o najlepšiu prednášku zvíťazila prednáška „NIKE RUN 2012 aneb dobre utajené hromadné nešťestí“ od českého odborníka – vedúceho lekára ZZS hlavného mesta Prahy, MUDr. Ondreja Franěka.

Súčasťou kongresu boli aj firemné príspevky o prednemocničnom manažmente pacientov

so STEMI, odlišnostiach v diagnostike a liečbe STEMI a NSTEMI (Astra Zeneca, Eli Lilly).

Po únavnom dni sa mali účastníci kongresu možnosť rozptýliť a kuloárne porozprávať na večerných kultúrnych programoch.

Záverom môžeme konštatovať, že odborná spoločnosť týmto podujatím dokázala svoje ambície v postgraduálnom štúdiu a potvrdila schopnosť zvládnuť podujatie takého rozmeru a významu, akým bezpochyby je Stredoeurópsky kongres UM a MK. Väčšina prezentácií bude k dispozícii na stránke SSUMaMK nielen pre členov spoločnosti.

Šiesty ročník Stredoeurópskeho kongresu UM a MK sa bude konať 16. – 18. apríla 2015 opäť v Senci a už teraz srdečne pozývame všetkých priaznivcov do Hotela Senec, ale aj tých, ktorí ešte neboli na našom kongrese (informácie z predchádzajúcich kongresov sú dostupné na www.kongresum.sk). Boli by sme radi, ak sa o rok na podujatí stretne s odborníkmi nie-

len zo záchranných zdravotných služieb, ale aj s lekármi z centrálnych príjmových oddelení, urgentných príjmov, pracovníkmi operačných stredísk SR. Určite sú vítaní lekári prvého kontaktu a samozrejme špecialisti príbuzných odborov. Témy kongresu a workshopy budú uverejnené v najbližších dňoch na www.urgmed.sk. a www.kongresum.sk.

Nový výbor SSUMaMK plánuje nižší registračný poplatok pre členov SSUMaMK. Staňte sa jej členmi a podporte tak odborný hlas urgentologickej komunity. Navštívte stránku www.urgmed.sk.

MUDr. Táňa Bulíková, PhD.

SZU Bratislava, ZZS Life Star Emergency,
Limbach
tana.bulikova@gmail.com

